

De hogy, mint Kotzebueban is, vigjátékainak komikuma félre vagy föl nem ismerésben áll, drámáinak hősei között pedig a nagylelkűség járványa pusztít — nem tűnt föl neki, sőt bizonyára helyén valónak tartotta: hisz a saját nézete, a saját eljárása is ez volt. De hogy a Zrinyiben, melyet Körner az ő buzdítására írt, nem volt nemzeti, nem volt magyar élet, azt igenis észrevette, s hogy e hiány: hiba, ebben nem ingatta meg a hatás sem, melyet e darab oly bőven aratott. Közölte is e gánccsát a költővel, de ez érzékeny volt, mint Kisfaludy maga s a viszony meghűlt köztük. ¹⁾

És csakhamar megszakadt végkép. Körner ott hagyta a nagy várost és a Musát és menyasszonyát, és elment a csatába, hogy meghaljon hazája szabadságáért. Munkássága elismerést, halála dicsőséget szerzett neki.

Kisfaludy elméje pedig nemcsak egy nemes alak emlékével, hanem a fejlesztő és útbaigazító ráutalások egész sorával gazdagodott. És hasznukat vette. Hiszen az ifjú maga is dolgozat.

BÁNÓCZI JÓZSEF.

AUGUSTUS CSÁSZÁR EPIGRAMMÁJA. ²⁾

Suetonius (in vita Aug. e. 85.) azt írja a császárról: «Prózában több rendbeli művet írt, melyek közül egyetmást bizalmasabb baráti körben, mintegy hallgatóság előtt fel is olvasott, például: *Catóról Brutushoz intézett Ellenirátát*, a melynek füzetit idősebb korában nagyrészt felolvasta, de belefáradván, Tiberiusnak adta át olvasás végett; úgy szintén *A bölcsészetre való Buzdításokat* s egyetmást *Életéből*, melyet tizenhárom könyvben, a cantabriai háborúig, de nem tovább írt meg. A költészettel csak nagyjából foglalkozott. Fenmaradt egy hexameterekben írt könyve, melynek tárgya és czíme: *Sicilia*; egy más, hasonlóképen mérsékelt terjedelmű, *jelmondatokat* (epigrammata) tartalmazó is maradt fenn, melyhez nagyobbára furdés idejekor gyűjté gondolatait. A nagy hévvel megkezdett szinműírást, minthogy az iránylyal nem boldogult, abban hagyta

¹⁾ *Toldy*, K. K. élete, Nemzeti Könyvtár, VIII. 1.

²⁾ Felolvasatott a budapesti philol. társaság decz. 1. tartott ülésében.

való s valamikor egy szent Basolnak szentelt klastromé volt. A 136. levél tulsó lapján egyebek közt e szavak olvashatók: Octā. aug. Conuiuæ tetricas hodie secludite curas; ne maculent niveum nebula (így) corda diem; omnia sollicitae vertantur murmura mentis; ut uacet indomitum pectus amicitiae; non semper gaudere licet fugit hora iocemur. Difficile est fatis subripuisse diem. A mi dült betűkkel van nyomtatva, az eredetiben: Notæ Tironianækkal van írva.

A nebula-féle tollhibák nubilara igazítva, az egész ezt az epigrammát adja:

Octaviani Augusti.

Convivæ! Tetricas hodie secludite Curas!
 Ne maculent niveum nubila corda diem!
 Omnia sollicitae vertantur murmura mentis,
 Ut vacet indomitum pectus amicitiae.
 Non semper gaudere licet. Fugit hora: iocemur!
 Difficile est Fatibus subripuisse diem.

Összevetve azzal, a mit e tárgyban a császárról tudunk, eszünkbe jut:

Evary word doth almost tellmy name
 Showing their birth and whare they did proceed.

Kecskemét, 1880. évi november hóban.

DR. BELICZAY JÓNÁS.

Ugyanezen epigramma magyar fordításban:

Rajta ivótársak! hadd üzzük el innen a gondot.
 A mai tiszta napot meg ne zavarja ború.
 A lélekgyötrő búbanat menten oszoljon,
 És a szilaj keblet töltse baráti öröm.
 Nem lehet ám mindég örvendeni. Múlik az óra,
 És bajos a sorstól lopni magunknak időt.

Ford. PONORI THEWREWK EMIL.¹⁾

¹⁾ Németre Hagen (a fönt ismertetett levélben) s e magyar fordítás nyomán a Pester Lloydnak a philol. társaság üléséről referáló munkatársa (P. Ll. 1880, decz. 2.) fordította. Hagen azóta három ízben értekezett ezen epigrammáról: a berlini Archiv für Stenographie 1880. szept. (381.) számában, Rheinisches Museum XXXV. 569–577. és a berni egyetemi Index lectionumban.